

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Protractio refectionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Collegio proficeretur, ita facere respondisse cui
Sacerdoti ab eo sciscitanti, an Chocholata jejuni-
um frangere contemneret, qui ab ea se comineant: ego vero
inter ieiunantes sim, ne utquam jejuniū violare pro-
miser. Hæc ille. Si ergo vir ad hoc doctus, ac pius, tantā
auctoritate præstans, sic discretis verbis edisserit; qua-
ritatione cum non probabilitur loqui, agere, vālet quis
quam suspicari?

Post hæc scripta legi *Tractatum Thomæ Huradæ*, de
jeiunio *Chocholatorum*, p. 2. mor. tract. 10. acriter defendentis, &
quidem eruditè, eam jejuniū nequaquam frangere, &
etiam, illum lege.

Arundines Mellitæ.

14. In pluribus nostræ Siciliæ campis Mellitæ arun-
dines educantur, ex quibus magno artificio, nec minori
lucro extrahi; congelarique Saccarum solet. Solent &
melles eas interdum per frutula cultro incisās, recreatio-
nis gratia, quasi cupedias sugere, seu, ut verius loquar, den-
tibus mandere, & atterere, earūque succum palato gra-
tissimum, expulsi interim ab ore pargamentis, degultan-
do trahere: Nil vulgarius apud summos, medios, infi-
mos, quare sæpe in disputationem quæta est quæstio, an
jejuniū illæ dissolvant? Et dissolvere quidem, si in ma-
gna quantitate sugantur, conveniunt nostrates Theologi:
est enim ille succus maxime nutritivus, alisque non mo-
dico, cum sit ipsa lætari mera substantia: sed illud audi-
re, Bernardinum Piccinum Societ. Nostræ, quem Natu-
ra, & sancti Spiritus peculiaris gratia magnum hominem
fuit, & sapientem, cum casus ad conscientiam pertinen-
tes hic explicaret Panormi, docuisse, duarum ex his arun-
dibus tractum succum non esse contra jejuniū, nisi
maxime parvitatem. Assentiri libet: hæc ratio esse posset,
quia humor, five ex parvis, five ex magnis duabus hisce
cibus in stomachum deglutitus, vix ad duas uncias per-
tingit: hanc autem quoad violandum jejuniū esse in
communibus cibus quadragesimalibus parvitatem ma-
teriam, docet Turrianus in *sum. p. 1. c. 256. d. 27. n. 2.* & nos
infra videbimus.

Protractio Refectionis.

15. Si quis in unica sua comestione, quacunque ex
causa, infusam unam, vel alteram horam, non frangit
jejuniū: quia continuat eandem refectionem, quæ moraliter
unica tandem est. Ita Fagund. *præc. Eccl. 4. lib. 1. c. 3. n. 5.*
At si in aliquo solemnī convivio eam qui protrahit
et in tempus, multum notabile, verbi gratia, à meridie
ad Vesperam usque, ut audio protracta, etiam us-
que ad octiduum jejuniū servabitur?

Respondeo. Dixit quidam, si id apud nos fiat, Jeju-
niū nequaquam servari, servari autem, si fiat in Eccis,
ubi id fieri consuevit: quia ab Ecclesia (ajebat) præcipitur
unica comestio secundum consuetudinem regionis; at
ibi tam producta comestio, unica est secundum morem
patris; non vero apud nos. Hæc distinctio non placet
moribusque enim jejuniū Ecclesiasticum non servatur;
liquidem Ecclesia unam in die comestionem præcipit:
illa autem longa refectio, multiplex virtute est, & multi-
plici comestioni verè æquivalere; unde nullo modo est
apta ad præceptum Ecclesiæ servandum. Tunc jejuniū
fieri celebrasse cum dices, qui diem totum, vel ejus majo-
rem partem in convivio, & computatione protraxit? Tu
quidem id dices, non ego.

Interruptio.

16. Me ad satietatem refeci. Quanto post tempore
plicato, v. g. linteolo, possum sine violatione jejuniū ali-
quid addere meæ refectioni? vel quanto tempore ante
sondum, v. g. eodem explicato, possum aliquid prægu-
stare? Respondeo: quantum judicio morali satis est, ne
interrumpatur unitas refectionis, hoc est, ne distrahatur
unica comestio ad constituendam secundam. Ita colligo
ex Sanchez in *conf. lib. 5. c. 1. d. 24. n. 5.* Quadrantem unum

cum dimidio, innui *supra* non afferre moralem interrup-
tionem, etiam si animo destinaveris nil amplius come-
dere, quia dum adhuc remanet unitas moralis comestio-
nis, illam voluntatem mutare, culpa non est: Ratio, cur-
plus temporis admittendum non sit, ea est: quia secun-
dum moralem, communemque hominem existimatio-
nem in hoc casu, ubi nulla necessitas excusat, ea refe-
ctiones non erunt unica comestio, sed plures.

17. Sed quid, si propter aliquam causam v. g. propter
negotium aliquod, interrumpat quis comestionem, quan-
do nondum plena habita est refectio? Respondeo: Huic
propter dictam necessitatem aliquid longioris temporis
indulgerem: nempe horam: ita Sanchez *ib. n. 1.* alter Sanchez
duas horas concedit *disp. 52. n. 4.* quando animo redeundi
facta est interruptio; multo magis si animo redeundi in-
terruptio facta sit: hinc infert Thomas Sanchez *ibid.*
n. 2. & 3. Lectores ad mensam, immo ediat ante lectionem
aliquid comedere posse, ut item famulos, quando Domi-
no comediti inserviunt: propter necessitatem enim re-
fectionem, quam post unam circiter horam perfecturi
sint. Simile quid licet Mercenariis, qui dum ad mensam
sedent, vocantur ad merces vendendas; hæc enim artis
necessitas facit, ut illæ complerent refectiones per moram
unius horæ, plus minus, interruptæ, animo præsertim re-
deundi, unicam moraliter constituent. Duas horas con-
cedit Sanchez, sed nimis id esse putat Escobar *tract. 1.*
exam. 13. de jejuni. c. 3.

18. Audivi asserentem, posse refectionem propter ali-
quod negotium interrumpi à meridie etiam usque ad ves-
peras; illæ enim (ajebat) semiplenæ comestiones ununtur
per intentionem unicam volentis sed ad sibi dicitur
refectionem redire: sed nimis id amplè dictum est: Cum
enim jam penè digesta sint alimenta sub meridiem as-
sumpta, nequit unicam refectionem vespertina refectio
constare cum meridiana. Illud igitur in hoc, & similibus
casibus attendendum est, an negotium sit magni momen-
ti, necne; & iterum, an notabili refectionis parte carveris;
si enim magna causa fuit, cur notabilem cenæ partem
Vesperas rejeceris, Pia Mater Ecclesia non intendit te
sine sufficienti refectione diem transigere. Quod si mo-
dicum cenæ reliquisti, cum parum pro nihilo reputetur,
non habes jus te iterum reficiendi: jam enim manè suf-
ficienter, quoad substantiam refectus es: si verò necessitas
interrumpendi notabilis non est, tibi imputabitur; non
enim debueras sine urgente necessitate refectionem disse-
rare. Fateor tamen posse evenire, ut peccaveris manè,
dum sine necessitate refectionem interrupisti cum ani-
mo comedendi sub noctem; non verò serò peccas come-
dendo; quia nimium poteris ita viribus destitui, ut re-
fectione proflus indigeas.

Hæc autem omnia judicio prudentis viri, gravitatem
negotij, temporis distantiam, personæ vices, & similia
perpendentis potius, quam certā regulā definiti valent.
Ita Azor. *p. 1. l. 7. c. 9. g. 1.* Regin. *4. c. 14. n. 177.* alique.

§. III. De Ieiunio, quod in Ieiuniis indulgere.

1. Quæ possunt de Vespertina refectione quaeriri, ad
tria reducuntur, ad ejus quantitatem, ad qualitatem,
ad tempus sumendi.

Quantitas.

Iam apud Recentiores opinio recepta nunc est, ad octo
circiter uncias pertinere eam posse, non quidem ex lege
scripta, sed ex consuetudine legitime introducta. Ita Fag.
lib. 2. de Eccl. pr. c. 4. n. 13. & 19. Suar. *Dian. p. 1. tr. 9. ref. 1.*
Ioan. Sanchez. in *sol. d. 52. n. 7.*

Posse quartam partem solitæ cenæ pro jentaculo
comedere; ut si viginti uncias assumere in cenā soles,
possis assumere quinque, si quadraginta, decem, proba-
bilis est opinio. Ita Regin. *tom. 1. lib. 4. cap. 14. dub. 10.*
nn. 185. Laym. *lib. 4. tr. 8. c. 1. n. 9.* Filliuc. *2. 2. tr. 26. p. 2. c. 3.*
q. 7. n. 33. sed quia communiter vix ad triginta duas un-
cias hominum cenā solet ascendere, ideo, qui concedunt
uncias